

Rikksentorjuntaneuvoston toimintakertomus 2011

Hyväksytty neuvoston kokouksessa 16.2.2012

1	<i>Neuvoston kokoukset ja uuden toimikauden painopisteet</i>	2
2	<i>Toiminnan painopisteiden toteutuminen vuonna 2011</i>	4
	2.1 Väkivallan vähentäminen sekä väestön eri ryhmien turvallisuuden parantaminen	4
	Väkivaltajaosto	4
	Naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelman toteutuksen tukeminen	4
	Neuvoston opas väkivallan huomioon ottamisesta turvallisuussuunnittelussa	4
	Ikääntyneiden rikosriskien vähentäminen	5
	Etnisten vähemmistöjen turvallisuuden parantaminen	5
	2.2 Paikallisen rikksentorjunnan tukeminen	5
	Paikallisen rikksentorjunnan ja turvallisuussuunnittelun kehittäminen	6
	Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien edistäminen	6
	Rikksentorjunnan ja sen arvioinnin tukeen 170 000 euroa	6
3	<i>Viestintä</i>	7
	3.1 Neuvoston verkkosivujen siirto uuteen julkaisujärjestelmään ei toteutunut aikataulussa	7
	3.2 Haasteesta ilmestyi neljä teemanumeroa	7
	3.3 Väkivallan vähentämisen teemasivusto julkaistiin	8
4	<i>Kansainvälinen yhteistyö</i>	8
5	<i>Neuvoston ja sen eri elinten kokoonpanot</i>	9
	5.1 Neuvoston kokoonpano	9
	5.2 Rikksentorjuntaneuvoston työvaliokunta	11
	5.3 Rikksentorjuntaneuvoston väkivaltajaosto	12
	5.4 Haasteen toimitusneuvosto	12
	5.5 Sihteeristö	12

1 Neuvoston kokoukset ja uuden toimikauden painopisteet

Vuonna 2008 asetetun rikosentorjuntaneuvoston toimikausi päättyi toukokuussa 2011. Valtioneuvosto nimesi uuden neuvoston 29.9.2011, jolloin osa neuvoston jäsenistä vaihtui ja puheenjohtajana aloitti Suomen Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja Marita Ruohonen. Varapuheenjohtajana jatkaa poliisiylijohtaja Mikko Paatero. Uudessa neuvostossa on kuusitoista varsinaista ja heidän varajäsenensä, kun edellisessä oli viisitoista. Vanhan ja uuden neuvoston kokoonpanot esitetään tämän toimintakertomuksen lopussa.

Rikosentorjuntaneuvosto piti vuonna 2011 yhteensä neljä kokousta, kaksi vanhan neuvoston kokoonpanolla ja kaksi uuden.

Ensimmäinen kokous pidettiin helmikuussa YK:n yhteydessä toimivassa Euroopan kriminaalipolitiikan instituutissa (Heuni). Johtaja Kauko Aromaa esitteli Heunin toimintaa. Heunin päätehtävänä on toimia YK:n kriminaalipolitiikan Euroopan tukikohtana. Viime aikoina Heuni on suunnitellut Eurostatille yleiseurooppalaisen rikosuhritutkimuksen sekä tehnyt tutkimukset miesten kokemasta väkivallasta Suomessa ja työperäisestä ihmiskaupasta. Aromaa esitteli Heunin tutkijoiden Anniina Jokisen ja Elina Ruuskasen kanssa EUROJUSTIS-projektia, jossa tutkittiin kansalaisten luottamusta rikosoikeusjärjestelmään eri Euroopan maissa. Projektissa kehitettiin kyselytutkimukseen perustuvia indikaattoreita, joilla luottamusta poliisiin ja rikosoikeusjärjestelmään voidaan mitata eri näkökulmista ja vertailla maiden välillä.

Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2010 toimintakertomus ja ensimmäistä kertaa erillisenä asiakirjana laadittu rikosentorjuntakatsaus.

Toinen kokoontuminen pidettiin toukokuussa Keskuskauppakamarissa. Varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaa esitteli Keskuskauppakamarin toimintaa. Keskuskauppakamari on valtakunnallinen edunvalvoja ja kauppakamarien yhteistyöelin. Suomessa on yhteensä 19 kauppakamaria ja niillä puolestaan yhteensä yli 17 000 jäsentä. Ne toimivat alueellisina edunvalvojina ja tarjoavat palveluita ja koulutusta yrityksille. Edunvalvontatehtävissä korostuvat verotus, alueiden kilpailukyky, talouspolitiikka, lakiasiat, sähköinen liiketoiminta, yritysturvallisuus, palvelujen kauppa ja kansainvälinen kauppa. Vuoden 2011 teemoja olivat Linnainmaan mukaan ”fiksu” verotus, kuntareformi ja vetävät väylät. Tämän lisäksi painopisteinä on ylisääntelyn torjunta. Asiamies Kaisa Saario kertoi elinkeinoelämän turvallisuustyön lähtökohdista. Keskuskauppakamari myös seuraa yritysturvallisuuden tilaa valtakunnallisilla selvityksillä.

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen suunnittelija Mikko Aaltonen esitteli tutkimustuloksia koulupudokkuudesta ja työttömyydestä rikollisuuden taustatekijöinä. Tutkimus on osa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen vuonna 2008 käynnistämää tutkimushanketta, joka tarkastelee suomalaisen rikoskäyttäytymisen riskitekijöitä. Tutkimusaineiston muodostaa 150 010 ihmisen painotettu satunnaisotos väestötietojärjestelmästä. Tulokset ovat osoittaneet, että nuorten syrjäytyminen koulutuksesta ja työelämästä on vahvassa yhteydessä rikollisuuteen. Esimerkiksi pelkän peruskoulun käyneet 19–30-vuotiaat vastaavat yli puolesta kaikesta poliisin tietoon tulleesta väkivaltarikollisuudesta. Kun työttömyys ja koulutus on huomioitu, niin peruskoulun käyneellä työttömällä miehellä on 8,4-kertainen riski syyllistyä rikokseen lukion käyneeseen työttömään mieheen verrattuna.

Vuoden toisessa kokouksessa hyväksyttiin neuvoston lausunto oikeusministeriölle rikosentorjuntahankkeiden tukemiseksi.

Neuvoston **kolmas kokous** pidettiin lokakuussa oikeusministeriössä. Tämä oli toimikautensa 29.9.2011 aloittaneen neuvoston ensimmäinen kokous. Oikeusministeriön kansliapäällikkö Tiina Astola tervehti uutta rikosentorjuntaneuvostoa ja kertoi oikeusministeriön historiasta, työtehtävistä sekä rikosentorjuntaneuvoston perustamisesta ja sen tehtävistä.

Kokouksessa käytiin laaja keskustelu neuvoston tulevan toimikauden painopisteistä. Todettiin, että hallitusohjelmassa on esitetty rikosentorjuntaan liittyviä kohtia, kuten syrjäytymisen ehkäisy, kansalaisvaikuttamisen tehostaminen, sisäisen turvallisuuden ohjelma, harmaan talouden torjuntaohjelma sekä vakavan väkivallan torjunta. Useissa puheenvuoroissa toivottiin neuvoston keskittyvän muutamaan harvaan terävään kärkihankkeeseen. Neuvoston toiminnasta kaivataan selkeää tulosta, joka saavutetaan selkeillä päämäärillä ja tavoitteen asettelulla. Sovittiin, että toimikauden tavoitteiden asetteluun palataan joulukuun kokouksessa.

Kokouksessa nimettiin uusi työvaliokunta neuvoston toimikaudelle sekä hyväksyttiin esitetyt henkilöstövaihdokset väkivaltajaoston kokoonpanossa vuoden 2011 loppuun ulottuvalla kaudella.

Rikosentorjuntaneuvoston **neljäs kokous** pidettiin joulukuussa oikeusministeriössä.

Kokouksessa jatkettiin edellisessä kokouksessa aloitettua keskustelua neuvoston toimintalinjoiksi toimikaudelle 2011-2014. Edellisen kokouksen pohjalta laadittu ehdotus sisälsi viisi painopistettä neuvoston toiminnalle:

- (1) neuvosto tukee paikallista rikosentorjuntaa ja edistää rikosentorjuntanäkökulman huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa
- (2) neuvosto edistää rikosentorjuntatoimien vaikuttavuuden arviointia ja tekee tunnetuksi näyttöön perustuvia rikosentorjuntamenetelmiä
- (3) neuvosto edistää väkivallan ehkäisyä
- (4) neuvosto tukee rikoksen uhrin aseman parantamista erityisesti rikosentorjunnan näkökulmasta ja toistuvaan rikoksen uhriksi joutumiseen sekä sen ehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomiota
- (5) neuvosto tukee lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyä ja tuo esiin syrjäytymisen merkityksen keskeisenä rikosten riskitekijänä.

Kokouksessa asetettiin väkivaltajaosto toimikaudelle 1.1.2012–28.9.2014 sekä hyväksyttiin menettely rikosentorjuntahankkeiden tukemiseksi myönnettävien avustusten hakemiseksi. Avustuksilla päätettiin tukea erityisesti hankkeita, joissa tavoitteena on:

- (1) paikallisen ja alueellisen rikosentorjunnan kehittäminen ja erityisesti kansalaisten ja kuntalaisten osallistaminen turvallisuuden edistämiseksi,
- (2) rikosentorjuntamenetelmien vaikuttavuutta koskevan tiedon lisääminen tai ulkomaisten hyviksi todettujen menetelmien soveltaminen Suomessa,
- (3) väkivallan ehkäisy,
- (4) toistuvan rikoksen uhriksi joutumisen ehkäisy,
- (5) lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen erityisesti rikollisuuden riskitekijöihin tehokkaasti puuttuvalla tavalla tai
- (6) ikääntyneisiin kohdistuvien rikosriskien vähentäminen.

Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana päätösvaltaisena kahdesti. Vanhan neuvoston työvaliokunnalla oli yksi päätösvaltainen kokous, jonka pääasia oli valtionavustushakemusten käsittely. Lokakuun lopussa asetettu uusi työvaliokunta ehti kokoontua kerran vuoden 2011 puolella.

2 Toiminnan painopisteiden toteutuminen vuonna 2011

2.1 Väkivallan vähentäminen sekä väestön eri ryhmien turvallisuuden parantaminen

Väkivaltajaosto

Väkivallan vähentäminen oli edelleen rikosentorjuntaneuvoston toiminnan yhtenä keskeisenä painopisteenä.

Valtioneuvosto teki 14.12.2006 periaatepäätöksen rikosentorjuntaneuvoston valmistelemasta Kansallisesta väkivallan vähentämishjelmasta. Rikosentorjuntaneuvosto asetti väkivaltajaoston seuraamaan ja koordinoimaan kansallisen väkivallan vähentämishjelman toteutusta. Laaja-alaisen väkivallan vähentämishjelman voimassaolo päättyi muodollisesti 31.12.2008, jolloin myös ensimmäisen jaoston toimikausi päättyi. Neuvosto kuitenkin piti tärkeänä uuden väkivaltajaoston nimeämistä toimikaudeksi 1.1.2009 – 31.12.2011, koska väkivallan vähentäminen on pitkäjänteistä ja tärkeä osa rikosentorjuntatyötä.

Väkivaltajaosto perustettiin siis koordinoimaan, seuraamaan ja edistämään väkivallan vähentämishjelman toteutusta. Jaosto tehtävänä on myös seurata väkivallan kehitystä ja tekee tarvittaessa ehdotuksia eri toimijoiden yhteistyön parantamiseksi.

Vuonna 2011 jaosto edisti edelleen väkivallan ehkäisemisen osaamista ja tietoisuutta hyvistä ehkäisykäytännöistä. Jaosto kutsui asiantuntijoita kuultavaksi ja järjesti jälleen kesäkuussa vuosittaisen teemaseminaarin, jossa jatkettiin väkivallan vähentämisen käytäntöjen esittelyä. Tällä kertaa keskityttiin käytäntöihin, joilla ehkäistään väkivaltaa työpaikoilla ja lähisuhteissa.

Jo kansallisen väkivallan vähentämisen ohjelman toimeenpanon aikana jaosto valmisteli väkivallan vähentämisen teemasivustoa yhdessä rikosentorjuntaneuvoston sihteeristön kanssa. Väkihallan vähentämisen teemasivusto viimeisteltiin keväällä ja julkaistiin kesäkuussa 2011. Sivustoille on koottu aineistoa, joka kuvaa väkivallan muotoja ja laajuutta, ja sihteeristö tuottaa sinne jatkuvasti lisää materiaalia väkivallan vähentämisen menetelmistä ja hyvistä käytännöistä.

Vuoden 2011 aikana väkivaltajaosto kokoontui seitsemän kertaa. Jaoston toimikausi päättyi 31.12.2011. Vuoden 2011 viimeisessä kokouksessaan jaosto ehdotti yksimielisesti, että neuvosto nimittää väkivaltajaoston myös uudelle toimikaudelle alkaen 1.1.2012.

Vuonna 2011 jaoston puheenjohtajana jatkoi toiminnanjohtaja Marita Ruohonen Suomen mielenterveysseurasta. Jaoston kokoonpano käy ilmi toimintakertomuksen lopusta.

Naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelman toteutuksen tukeminen

Rikosentorjuntaneuvosto tuki vuonna 2011 poikkihallinnollista naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelman toteutusta osallistumalla lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn tähtäävään MARAK-pilottihankkeen ohjausryhmään. Hankkeessa testataan moniammatillisessa yhteistyössä tehtävää vakavan väkivallan riskiarviointia Helsingissä, Päijät-Hämeessä ja Oulussa. Hanketta kehitetään yhteistyössä THL:n, STM:n ja SM:n kanssa.

Neuvoston opas väkivallan huomioon ottamisesta turvallisuussuunnittelussa

Rikosentorjuntaneuvosto julkaisi vuonna 2009 väkivaltajaoston valmisteleman oppaan ”Ota väkivalta huomioon turvallisuussuunnittelussa”. Opas sisälsi tarkistuslistan, joka ohjaa ottamaan huomioon väkivallan vähentämisen paikallisissa turvallisuussuunnitelmissa. Neuvosto lähetti oppaan kaikkiin Suomen kuntiin kunnanvaltuustoille ja erillisiä kappaleita myös kunnan virkamiehille. Vuonna 2011 rikosentorjuntaneuvoston sihteeristö levitti edelleen tarkistuslistaa verkkosivuilla ja seminaareissa.

Rikoksentorjuntaneuvoston sihteeristössä selvitettiin kesällä 2011, miten oppaassa esitetyn 18-osaisen tarkistuslistan toimet näkyivät vuoden 2009 kesän jälkeen julkaistuissa turvallisuussuunnitelmissa. Selvityksen aineiston muodostivat 30 suunnitelmaa, jotka kattoivat yhteensä 105 kuntaa. [Ainakin puolet tarkistuslistan suosittamista toimista, mitä pidettiin tavoitteena, mainittiin valtaenemmistössä \(27/30\) suunnitelmissa.](#)

Ikääntyneiden rikosriskien vähentäminen

Ikääntyneisiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäiseminen valittiin yhdeksi toimintavuoden painopisteistä pitkälti sen tiedon pohjalta, mitä vuonna 2009 työnsä aloittanut rikoksentorjuntaneuvoston työryhmä oli välittänyt. Neuvosto nosti aiheen esiin oikeusministeriölle annetussa rikoksentorjuntakatsauksessa. Ikääntyneiden turvallisuuden parantaminen otettiin myös yhdeksi rikoksentorjunnan valtioneuvoston priorisointikohteeksi.

Työryhmän selvitystyö valmistui alkusyksystä ja työryhmän raportti *Ikääntyneisiin kohdistuvat rikokset ja niiden ehkäiseminen* julkistettiin 21.9.2011 pidetyssä rikoksentorjuntaneuvoston seminaarissa. Raportti julkaistiin verkkojulkaisuna oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita -sarjassa (41/2011). Sisäasiainministeriö järjesti oikeusministeriön kanssa loppuvuodesta yhteisen lausuntokierroksen rikoksentorjuntaneuvoston työryhmän selvityksestä ja ikääntyneiden turvallisuuden parantamisen toimintaohjelmasta, joka oli valmisteltu sisäisen turvallisuuden sihteeristössä (SM-julkaisu 19/2011).

Työryhmän ehdotuksia esiteltiin neuvoston joulukuun kokouksessa, mutta päätöksiä ei tehty. Aiheeseen (mm. ehdotus senioreiden turvaohjeiksi) palataan, kun asiasta saadut lausunnot ovat selvillä vuoden 2012 alkupuolella.

Etnisten vähemmistöjen turvallisuuden parantaminen

Vuonna 2011 neuvosto kiinnitti edelleen huomiota myös etnisten vähemmistöjen kohtaamaan ja tekemään rikollisuuteen. Hankkeen tavoitteena oli kerätä tietoa arvioituista hyvistä käytännöistä, joilla voi lisätä etnisten vähemmistöjen turvallisuutta ja ehkäistä rasistisia ja viharikoksia. Lisäksi etsittiin käytäntöjä, joilla olisi ehkäisty maahanmuuttajataustaisen tai etnisten vähemmistöjen syrjäytymistä ja rikoskierteen katkaisemista.

Hankkeen aikana lähetettiin kysely Euroopan muuttoliikeverkoston EMN:n jäsenmaille, joita pyydettiin raportoimaan kussakin maassa toteutetuista ja arvioituista käytännöistä. Erilaisia hankkeita, projekteja ja toimintoja oli eri-ikäisten nuorten kanssa tehty niin Suomessa kuin ulkomailla, mutta varsinaisesti arvioituja hankkeita ei löydetty.

Rasististen ja viharikoksien uusimisen ehkäisyyn liittyviä arvioituja hankkeita löydettiin muutama ulkomailla toteutettu.

Etnisten vähemmistöjen turvallisuus oli esillä myös syyskuun rikoksentorjuntaseminaarin työryhmässä molempina seminaaripäivinä. Työryhmän keskustelussa osallistujat kaipaivat apua siihen, miten hankkeita voisi arvioida ja totesivat, että nimenomaan pienillä järjestöillä ei ole riittävästi resursseja arviointiin.

2.2 Paikallisen rikoksentorjunnan tukeminen

Paikallisen rikosentorjunnan ja turvallisuussuunnittelun kehittäminen

Rikosentorjuntaneuvosto tuki edelleen paikallisen rikosentorjunnan ja turvallisuussuunnittelun kehittämistä. Tässä se toimi koordinoitusti ja yhteistyössä sisäisen turvallisuuden sihteeristön ja paikallisen turvallisuussuunnittelun ohjauselinten kanssa.

Sisäministeriön asettamassa turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmään kuuluivat rikosentorjuntaneuvoston puheenjohtaja Timo Kvist sihteeristön erikoissuunnittelija Markus Alanko. Neuvosto keskittyi erityisesti rikosentorjunta-asioihin. Rikosentorjuntaneuvoston osuus paikallisen turvallisuussuunnittelun edistämiseksi on erityisesti ollut neuvoston kotisivujen yhteyteen rakennetun turvallisuussuunnittelun tietopankin¹ ylläpito ja kehittäminen.

Neuvosto oli mukana järjestämässä turvallisuussuunnittelun valtakunnallista seminaaria Jyväskylässä yhdessä sisäasianministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Suomen Kuntaliiton, Jyväskylän kaupungin ja liikenne- ja viestintäministeriön kanssa tammikuussa. Neuvosto järjesti 21.-22.9.2011 *Rikosentorjunta kunnissa - turvallisesti kotona, asuinalueilla ja liikenteessä* -rikosentorjuntaseminaarin yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. Seminaari kokosi yleisistuntoon ja työryhmiin yli sata osallistujaa erikokoisista kaupungeista ja kunnista sekä turvallisuus- ja poliisiviranomaisia, järjestöjen edustajia ja tutkijoita. Seminaariraportti julkaistiin vuoden 2012 alussa.

Rikosentorjuntaneuvoston toiminnan suuntaamiseksi neuvoston sihteeristö arvioi rikosentorjunnan asemaa osana kuntien laaja-alaista turvallisuussuunnittelua. Vuonna 2011 sihteeristössä käytiin läpi saatavilla olevat paikalliset ja seudulliset turvallisuussuunnitelmat ja selvitettiin rikosentorjunnallisten painospisteiden ja toimenpiteiden osuutta niiden sisällöstä.

Neuvosto ylläpiti edelleen paikallisen rikosentorjunnan yhdyshenkilöverkostoa. Neuvoston viestinnässä yhdyshenkilöt olivat keskeinen kohderyhmä. Osa aktiivisimpia yhdyshenkilöitä osallistui joulukuussa 2011 julkaistun turvallisuuskävelyoppaan kommentointiin.

Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien edistäminen

Rikosentorjuntaneuvosto edisti asukkaiden osallisuutta turvallisuustyössä laatimalla oppaan turvallisuuskävelyistä. Neuvosto aloitti myös hankkeen, jossa laaditaan kuntien käyttöön verkkopohjainen turvallisuuskyselymalli. Vuonna 2011 saatiin valmiiksi kysymysluetteloluonnos ja toteutusohjeen runko. Myös verkkosovelluksen (Webropol) käyttöoikeudet on selvitetty. Turvallisuuskyselyä on tarkoitus pilotoida vuonna 2012.

Rikosentorjunnan ja sen arvioinnin tukeen 170 000 euroa

Vuonna 2011 valtion talousarviossa oli varattu 170 000 euron määräraha paikallisten rikosentorjuntahankkeiden tukemiseen ja arviointiin. Määräraha oli tarkoitettu avustuksiin yhteisöille, jotka tekevät rikollisuutta ehkäisevää työtä.

Rikosentorjuntaneuvosto oli vuoden 2011 hakukierroksella ilmoittanut priorisoivansa hankkeita, jotka kohdistuvat väkivallan ja väkivallan uhkatilanteiden vähentämiseen tai ikääntyneisiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisyyn. Etusija oli ilmoitettu annettavan myös niille hankkeille, joissa tavoitteena oli suorittaa laadukas arviointi.

Avustukset ilmoitettiin haettavaksi vuoden 2010 joulukuussa. Oikeusministeriölle saapui määräaikaan mennessä 25 avustushakemusta. Haettujen avustusten yhteissumma oli 467 166 euroa. Neuvosto ehdotti oikeusministeriölle, että yhteisöille myönnettäisiin avustusta rikosentorjuntahankkeisiin seuraavasti:

¹ Tietopankki löytyy osoitteesta www.turvallisuussuunnittelu.fi.

1. **African Care Women ry:** Oikeus sanoa ei –hankkeeseen 16 400 euroa
2. **Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry:** Lähiöväkivaltaa vastaan Vantaalla –hankkeeseen 10 000 euroa
3. **Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö:** Vankilatyön sosiaalisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi 10 000 euroa
4. **Helsingin seudun kauppakamari:** Kauppakeskusten turvallisuuden yhteistoimintamalli –hankkeeseen 8 000 euroa
5. **Kris Etelä-Suomi ry:** Yhteistyössä rikoksettomaan elämään pääkaupunkiseudulla -hankkeeseen 15 000 euroa
6. **Monika-Naiset liitto ry:** Asiakkaana väkivaltaa kokenut maahanmuuttajanainen -hankkeeseen 15 000 euroa
7. **Myyrmäki-Seura:** Turvallinen kotilähiö –hankkeeseen 15 000 euroa
8. **Naisten Apu Espoossa ry:** Luottamusta Miehen Linjalla -arviointitutkimus 2010 - 2012 –hankkeeseen 13 000 euroa
9. **Nuorten muslimien foorumi:** Radikalisoitumisesta rationaalistumiseen –hankkeeseen 7 600 euroa
10. **Pelastakaa Lapset ry:** Croga.fi –hankkeeseen 7 000 euroa
11. **Suomen Somaliland kehitys ja integraatio ry:** Irti tyttöjen jengiväkivallasta -hankkeeseen 8 000 euroa
12. **Suomen vanhusten turvakotiyhdistys ry:** Suvantolinja –hankkeeseen 22 000 euroa
13. **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos:** Moniammatillisen riskienarviointimenetelmän (MARAK) –pilottihankkeeseen 13 000 euroa
14. **Turun ensi- ja turvakoti ry / rikosuhripäivystys:** Rikosprosessitietoa nuorille –hankkeeseen 10 000 euroa

Oikeusministeriö myönsi avustukset esityksen mukaisesti.

3 Viestintä

3.1 Neuvoston verkkosivujen siirto uuteen julkaisujärjestelmään ei toteutunut aikataulussa

Rikoksantorjuntaneuvoston kotisivujen (www.rikoksantorjunta.fi), kahden teemasivuston (turvallisuussuunnittelu ja väkivallan vähentäminen) ja Haasteen verkkosivujen siirtoa oikeusministeriössä käyttöön tulevaan uuteen julkaisujärjestelmään valmisteltiin, mutta varsinainen siirto lykkäytyi vuoden 2012 puolelle, koska järjestelmän toimittamisen aikataulu venyi. Sivustoja päivitettiin tästä huolimatta normaalisti nykyisissä julkaisujärjestelmissään.

Verkkosivuille lisättiin oma osio tukemaan paikallisia turvallisuuskävelyitä.

Neuvoston sähköinen uutiskirje lähetettiin neuvoston jäsenille ja varajäsenille, kuntien rikoksantorjuntayhdyshenkilöille ja muillekin neuvoston toiminnasta ja rikollisuuden ehkäisyn kysymyksistä kiinnostuneille. Vuonna 2011 uutiskirjeitä toimitettiin kuusi.

3.2 Haasteesta ilmestyi neljä teemanumeroa

Haaste-lehti ilmestyi suunnitellusti neljä kertaa vuonna 2011. Kymmenvuotisjuhlanumeron 1/2011 teemana oli sosiaalipolitiikka ja kriminaalipolitiikka. Muiden numeroiden teemat olivat esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädännön uudistus ja ajankohtainen rikosoikeus (2/2011), monikulttuurisuus ja maahanmuuton haasteet kriminaalipolitiikalle (3/2011) sekä yritykset rikosten kohteina ja tekijöinä (4/2011). Lehden sivutoimisena päätoimittajana toimi erikoistutkija Juha Kääriäinen Poliisiammattikorkeakoulusta. Laajapohjainen toimitusneuvosto

kokoontui neljä kertaa antamaan palautetta ja suunnittelemaan lehden sisältöä. Lehden jakelu on edelleen noin 2 500 kappaletta. Lisäksi lehden verkkoversio www.haaste.om.fi tavoittaa hyvin aiheesta kiinnostuneita.

3.3 Väkivallan vähentämisen teemasivusto julkaistiin

Väkivaltajaosto julkaisi väkivallan vähentämisen teemasivuston kesäkuussa 2011. Sivustolle on koottu väkivallan ja sen ehkäisemisen kannalta keskeistä tietoa rikosentorjunnan mahdollisuuksista, menetelmistä ja suositeltavista käytännöistä. Syyskaudella 2011 suunniteltiin sivuston siirtoa oikeusministeriössä käyttöön otettavaan uuteen julkaisujärjestelmään.

4 Kansainvälinen yhteistyö

Ruotsi isännöi Pohjoismaisten rikosentorjuntaelinten vuosikokousta

Pohjoismaisten rikosentorjuntaneuvostojen vuotuinen organisaatiokokous pidettiin 30.11-2.12.2011 Visbyssä Ruotsissa. Kokouksessa keskusteltiin uusista rikosoikeudellisista keinoista nuorisorikollisuuden ehkäisemiseksi, järjestäytyneen rikollisuuden torjumisesta hallinnollisin ja paikallisoin toimin sekä poliisin rikosentorjuntatoimien mittaamisesta. Ohjelmassa käsiteltiin myös kunkin maan ajankohtaisasioita sekä Oslon ja Utøyen saaren joukkomurhaa. Kokoukseen osallistui Suomesta neljä ja muista Pohjoismaista kymmenen osallistujaa.

Suomalainen Icehearts Euroopan innovatiivisin rikosentorjuntahanke

Euroopan rikosentorjuntaverkoston (EUCPN) johtokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Verkoston vuonna 2009 tehdyn uuden perustamis päätöksen keskeinen asia, verkoston oman sihteeristön perustaminen, toteutui käytännössä vuonna 2011, kun verkoston 3-henkinen sihteeristö aloitti toimintansa. Pääsihteeri Jukka-Pekka Takala toimi verkostossa Suomen kansallisena edustajana ja erikoissuunnittelija Mika Junninen varaedustajana.

Suomen ehdokas Icehearts² nimettiin innovatiivisimmaksi hankkeeksi EUCPN:n järjestämässä Euroopan rikosentorjuntakilpailussa, jonka tulokset selvisivät 14.12.2011 Varsovassa pidetyssä EUCPN:n konferenssissa. Kilpailun teemana oli "Urheilu, tiede ja taide lasten ja nuorten rikosten ehkäisemisessä". Icehearts-toiminta on pitkäjänteistä moniammatillista lastensuojelutyötä, jossa tehtävään sitoutunut kasvattaja toimii syrjäytymisuhan alla olevien poikien kanssa 6-vuotiaasta täysi-ikäisiksi. Kasvattaja valmentaa poikien muodostamaa urheilujoukkuetta ja tukee heitä koulussa, kotona ja vapaa-ajalla kohdatuissa ongelmatilanteissa.

Euroopan rikosentorjuntakilpailun voitti Saksan väkivaltaa ja kiusaamista ehkäisevä Fairplayer-hanke. Tällä hankkeella on paljon yhteistä vuoden 2009 ECPA-voittajan, suomalaisen KiVa Koulu -hankkeen kanssa. Varsovassa esiteltiin hyvänä käytäntönä Suomesta myös Myrsky-hanketta. Hankkeen päätavoitteena on nuorten osallisuuden parantaminen taiteen tekemisen kautta. Myrskyssä eri alojen taiteilijat tekevät taideprojekteja yhdessä nuorten kanssa, nuorten omista lähtökohdista käsin.

² Lisätietoa Iceheartsin toiminnasta verkkosivuilla www.icehearts.fi

5 Neuvoston ja sen eri elinten kokoonpanot

5.1 Neuvoston kokoonpano

14.5.2011 toimikautensa päättäneen neuvoston kokoonpano	
Puheenjohtaja: Kaupunginjohtaja Timo Kvist, Naantalin kaupunki	Varapuheenjohtaja: Poliisiylijohtaja Mikko Paatero, sisäasiainministeriö/poliisiosasto (16.12.2008 alkaen)
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Arto Kujala, oikeusministeriö/kriminaapoliittinen osasto (9.8.2010 alkaen)	ylivohtaja Tuula Asikainen, rikosseuraamusalan keskushallintoyksikkö (9.8.2010 alkaen)
poliisiylitarkastaja Robin Lardot, sisäasiainministeriö/poliisiosasto	rikosylikomisario Kari Tolvanen, Helsingin poliisilaitos, väkivaltayksikkö
hallitusneuvos Kari Paaso, sosiaali- ja terveysministeriö/hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto	hallitussihteeri Tapani Aaltela, sosiaali- ja terveysministeriö/työsuojeluosasto
ylitarkastaja Immo Parviainen, opetusministeriö	kulttuuriasiainneuvos Kimmo Aaltonen, opetusministeriö
projektipäällikkö Sirkka Rousu, Suomen Kuntaliitto	kehittämispäällikkö Markku Haiko, Suomen Kuntaliitto
asuntoneuvos Riitta Kimari, ympäristöministeriö/asunto- ja rakennusosasto	yliarkkitehti Timo Saarinen, ympäristöministeriö/alueidenkäytön osasto
tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	johtaja Kauko Aromaa, HEUNI
johtaja Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari	asiamies Kaisa Saario, Keskuskauppakamari
johtaja Veli-Matti Ojala, Finanssialan Keskusliitto	tiedotuspäällikkö Veikko T. Valkonen, Liikennevakuutuskeskus
lakimies Marja Pajukoski, THL	lakimies Erkki Kemppainen, THL
toiminnanjohtaja Marita Ruohonen, Suomen Mielenterveysseura ry	verkställande direktör Marianne Österberg, Folkhälsan
työalasihteeri Sami Puumala, Kirkkohallitus	työalasihteeri Raimo Hakkarainen, Kirkkohallitus
toimitusjohtaja Jouko Laitinen, Finnsecurity ry	toimialajohtaja Sami Tikkanen, Hyvinkään Riihimäen aikuiskoulutuskeskus
asiamies Matti Räisänen, Suomen Kaupan Liitto	turvallisuuspäällikkö Petri Käyhkö, Suomen Kaupan Liitto
hovioikeudenneuvos Maija Nyysönen, Helsingin hovioikeus	kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjänvirasto

29.9.2011 toimikautensa aloittaneen neuvoston kokoonpano	
Puheenjohtaja: Toiminnanjohtaja Marita Ruohonen, Suomen Mielenterveysseura	Varapuheenjohtaja: Poliisiylijohtaja Mikko Paatero, Poliisihallitus
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Arto Kujala, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	ylijohtaja Tuula Asikainen, rikosseuraamusalan keskushallintoyksikkö
hovioikeudenneuvos Maija Nyysönen Helsingin hovioikeus	kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjänvirasto
poliisijohtaja Robin Lardot poliisihallitus	rikosylikomisario Antti Leppilähti, Helsingin poliisilaitos
sisäisen turvallisuuden sihteeristön päällikkö Tarja Mankkinen sisäasiainministeriö	poliisiylitarkastaja Keijo Suuripää, sisäasiainministeriön poliisiosasto
lakimies Marja Pajukoski, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	kehittämispäällikkö Helena Ewalds, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
johtaja Kari Paaso, sosiaali- ja terveysministeriö	hallitussihteeri Tapani Aaltela, sosiaali- ja terveysministeriö
ylitarkastaja Immo Parviainen opetus- ja kulttuuriministeriö	johtaja Georg Henrik Wrede, opetus- ja kulttuuriministeriö
sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö Mari Aalto Helsingin kaupunki	aluetuon päällikkö Janne Typpi, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto
lainsäädäntöneuvos Riitta Kimari ympäristöministeriö	yliarkkitehti Timo Saarinen, ympäristöministeriö
tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
asiamies Kaisa Saario, Keskuskauppakamari	varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari
turvallisuuspäällikkö Reijo Lähde, Finnsecurity ry	toimitusjohtaja Jouko Laitinen, Finnsecurity ry
asiamies Matti Räisänen, Kaupan Liitto	turvallisuuspäällikkö Petri Käyhkö, Kesko Oyj
johtaja Risto Karhunen Finanssialan keskusliitto	tiedotusjohtaja Veikko T. Valkonen, Liikennevakuutuskeskus
työalasihteeri Sami Puumala, Kirkkohallitus	työalasihteeri Sami Ojala, Kirkkohallitus
avdelningschef Gun Andersson Folkhälsan	toiminnanjohtaja Petra Kjällman, Rikosuhripäivystys

5.2 Rikoksentorjuntaneuvoston työvaliokunta

14.5.2011 toimikautensa lopettaneen neuvoston työvaliokunnan kokoonpano	
Puheenjohtaja: Kaupunginjohtaja Timo Kvist Naantalın kaupunki	
Varapuheenjohtaja	sijainen
Poliisiylijohdaja Mikko Paatero, Poliisihallitus (16.12.2008 alkaen)	1. poliisiylitarkastaja Robin Lardot, Poliisihallitus 2. rikosylikomisario Kari Tolvanen Helsingin poliisilaitos, väkivaltayksikkö
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Arto Kujala, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto (24.9.2010 alkaen)	ylijohdaja Tuula Asikainen, rikosseuraamusalan keskushallintoyksikkö (24.9.2010 alkaen)
hovioikeudenneuvos Maija Nyssönen, Helsingin hovioikeus	kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjänvirasto
projektipäällikkö Sirkka Rousu, Suomen Kuntaliitto	Kehittämispäällikkö Markku Haiko, Suomen Kuntaliitto
tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	johtaja Kauko Aromaa, HEUNI
osastopäällikkö Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari	asiamies Kaisa Saario, Keskuskauppakamari

29.9.2011 toimikautensa aloittaneen neuvoston työvaliokunnan kokoonpano	
Puheenjohtaja: Toiminnanjohtaja Marita Ruohonen, Suomen mielenterveysseura	
Varapuheenjohtaja	sijainen
Poliisiylijohdaja Mikko Paatero, Poliisihallitus	1. poliisijohtaja Robin Lardot poliisihallitus 2. poliisiylitarkastaja Keijo Suuripää, sisäasiainministeriön poliisiosasto
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Arto Kujala, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	ylijohdaja Tuula Asikainen, rikosseuraamusalan keskushallintoyksikkö
hovioikeudenneuvos Maija Nyssönen, Helsingin hovioikeus	kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjänvirasto
sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö Mari Aalto Helsingin kaupunki	aluetyön päällikkö Janne Typpi, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto
tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
asiamies Kaisa Saario, Keskuskauppakamari	osastopäällikkö Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari

5.3 Rikksentorjuntaneuvoston väkivaltajaosto

Puheenjohtaja:

Toiminnanjohtaja Marita Ruohonen, Suomen Mielenterveysseura ry

Jäsenet:

Hallitussihteeri Tapani Aaltela, STM/työsuojeluosasto

Johtaja Kauko Aromaa, HEUNI

Kehittämispäällikkö Helena Ewalds, THL

Tutkimusjohtaja, tutkimusprofessori Tommi Hoikkala, Nuorisotutkimusverkosto

Tutkija Martti Lehti, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

Ylitarkastaja Immo Parviainen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Rikosylikomisario Kari Tolvanen, lokakuusta 2011 Antti Leppilahti, Helsingin poliisilaitos

Pakolais- ja maahanmuuttotyön päällikkö Leena-Kaisa Åberg, Suomen Punainen Risti

Väkivaltajaoston sihteerinä toimi erikoissuunnittelija Saija Sambou.

5.4 Haasteen toimitusneuvosto

Puheenjohtaja:

Rikosoikeuden yliopistonlehtori (ma.) Sakari Melander, Helsingin yliopisto

Varapuheenjohtaja:

Tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

Jäsenet:

Asianajaja Markku Fredman, Helsinki

Viestintäpäällikkö Joonas Vuorenmaa, Finanssialan Keskusliitto

Neuvotteleva virkamies Aarne Kinnunen, oikeusministeriö

Projektipäällikkö Riitta Koivisto, Vantaan turvallisuusohjelma

Poliisijohtaja Robin Lardot, Poliisihallitus

Erikoistutkija Henrik Linderborg, Rikosseuraamuslaitos

Valtionsyyttäjä Leena Metsäpelto, Valtakunnansyyttäjänvirasto

Päällikkö Olli Salin, Helsingin kaupungin sosiaalipäivystys

Tutkimusjohtaja Leena Suurpää, Nuorisotutkimusverkosto

Pääsihteeri Jukka-Pekka Takala, rikksentorjuntaneuvosto

5.5 Sihteeristö

Pääsihteeri, rikksentorjuntaneuvos Jukka-Pekka Takala.

Erikoissuunnittelijat Mervi Sarimo, Saija Sambou, Markus Alanko ja Mika Junninen sekä suunnittelijat Regina Järg-Tärno ja Mirka Smolej (1.3.2011 alkaen).

Järg-Tärno oli äitiys- ja vanhempainvapaalla 7.10.2011 alkaen.

Junninen palasi virkavapaalta 17.10.2011.

Erikoissuunnittelija Minna Piispa oli virkavapaalla koko vuoden.

Toimitussihteeri Riikka Kostiainen (Haaste-lehti)

Osastosihteeri Katriina Kiviharju

Giselle Martin työskenteli sihteeristössä 31.8.2011 saakka projektisihteerinä.

Helmi-Kanerva Tuori työskenteli verkkotoimittajana 1.8. - 30.9.2011.

Sihteeristön kokouksiin osallistui säännöllisesti myös neuvotteleva virkamies Aarne Kinnunen.